

ARTIKELN

VOORTZETTING VAN DE DISCUSSIE OVER ACULEATENDISTRICTEN

H. Nieuwenhuijsen en H. Wiering.

(Zie ook Bzzz nr. 1: 4-6 en nr. 2: 11-12)

Onze reactie op commentaar van Mervyn Roos bestaat uit vier punten. Allereerst herhalen we kort onze uitgangspunten. Vervolgens reageren we op de punten van Mervyn. Dan komen we met een nieuw voorstel en tenslotte passen we dat toe op *Hoplitis spinulosa* (K.) (zie elders in dit nummer).

De uitgangspunten, die leiden tot ons voorstel , zijn de volgende:

- Naast de geografische verspreiding van de soort (EIS - kaartje) willen we ook informatie geven over de ecologische verspreiding. Immers de ecologie geeft aan of een plant of dier ergens kan voorkomen. De geografische vindplaats laat zien waar dit gerealiseerd is.
- Botanische eenheden vallen samen met zoölogische eenheden. Vandaar de kreet 'aculeatendistricten'.
- Het districtsniveau zou een schakel kunnen zijn tussen het geografische niveau (grove verspreiding) en het habitatniveau: een gedetailleerde omschrijving van de leefplek.
- We zoeken zoveel mogelijk aansluiting bij al bestaande indelingen.

Over dat deel van Mervyn's reactie dat commentaar levert op de begrenzingen kunnen we kort zijn. Iedere begrenzing heeft inderdaad iets willekeurigs. In onderling overleg is er best overeenstemming te bereiken over eventuele grenzen. Maar is dat ook nodig?

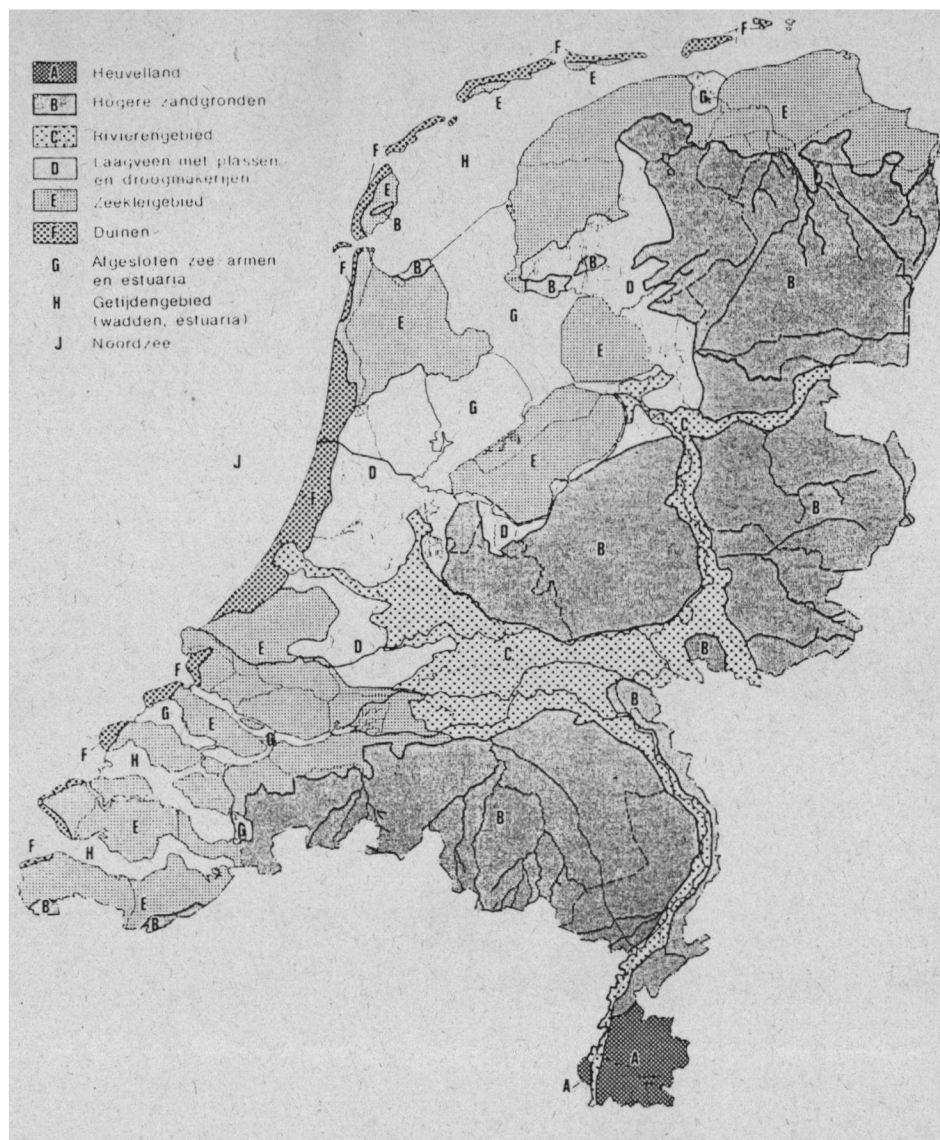
In het tweede deel van zijn reactie doet hij het voorstel aansluiting te zoeken bij de ecotopenindeling van IKC. Dat lijkt ons, gezien onze uitgangspunten, een goed voorstel. Het beklemtoont de samenhang tussen flora en fauna.

In 'Handboek natuurdoeltypen in Nederland' (Rapport IKC Natuurbeheer nr.11, Wageningen, 1995) maakt men onderscheid in een landschapsschaal, de fysisch geografische regio's (FGR's) en een fijnere schaal: het ecotoopniveau. Als eerste stap van geografische verspreiding naar habitat kan de FGR dienen (zie de afbeelding fig. 3.3 uit de vermelde publicatie op de volgende pagina).

Wat is erop tegen om onze districten te vervangen door de FGR's? Enerzijds sluit deze indeling globaal bij die indelingen, waarbij wij in ons voorstel aansluiting zochten, anderzijds kijken wij vooruit en zoeken aansluiting bij het denken rond het Natuur Beleids Plan.

Ook Mervyn's voorstel om te proberen aan te geven in welk(e) ecotoop(en) een soort voorkomt willen wij overnemen. En waar mogelijk, in verband brengen met de door Westrich onderscheiden 'Lebensräume' om zo vergelijkingen met buurlanden mogelijk te maken.

We verwachten wel problemen met het onderscheiden van de verschillende ecotopen. Immers je moet een behoorlijke botanische en ecologische kennis hebben om te bepalen in welk ecotoop je aan het werk bent. Dit probleem klemmt te meer daar voor bepaalde soorten meer ecotopen onderscheiden moeten worden: de nestplaats kan in een ander ecotoop liggen dan de plek waar het voedsel verzameld wordt of waar de paring plaats vindt. Wij denken dat het genoemde IKC-rapport in de meeste gevallen voldoende houvast biedt om vast te stellen in welk ecotoop men vangt.

Figuur 3.3 De fysisch-geografische regio's van Nederland

Om de lezer een indruk te geven van de indeling in ecotopen volgt hier de indeling van de Fysisch Geografische Regio: Duinen.

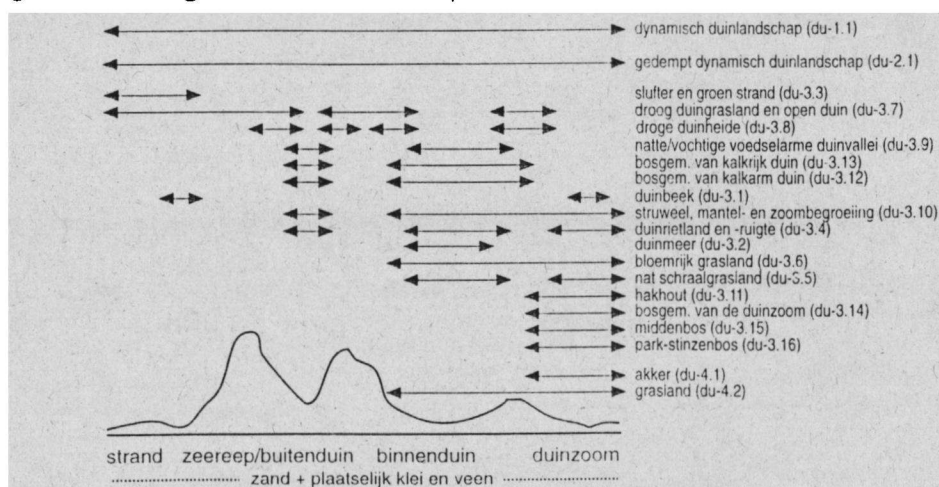

fig. 5.12 Profiel van de duinen en het potentieel voorkomen van de natuurdoeltypen daarin.

Samengevat lijkt het ons gewenst per soort o.a. te vermelden:

- geografische verspreiding: (plaatsnamen of EIS kaartje)
- FGR: (zie IKC)
- ecotoop: (zie IKC)
- habitat: een zo nauwkeurig mogelijke beschrijving van de vindplaats.

Tenslotte passen wij deze nieuwe benadering toe op *Hoplitis spinulosa* (Kirby).

- verspreiding: Midden- en Zuid-Europa, va Engeland tot aan de Oeral.
- FGR: Heuvelland (hl), Duinen (du).
- ecotoop: droog (kalkrijk) duingrasland en open duin (du-3.7)
- habitat: vrouwtje vliegt op *Picris hieracioides*, *Hieracium umbellatum* en *Knautia arvensis*. Op de N.O.helling van het kalkrijke binnenduin lagen veel slakkenhuisjes van *Cepea nemoralis*. Warme, maar niet te droge plekken, in verband met de slakken.

Vraag 1. Dit type ecotoop schijnt ook in Zuid-Limburg voor te komen: kalkgrasland (hl-3.4).

Komen de limburgse vangsten uit dit ecotoop?

Vraag 2. Vindplaats Zevenaar. Komt de soort ook in het rivierengebied voor? (Is dat misschien de uitvalsweg geweest van Zuid-Limburg naar de duinen, de weg waarlangs sommige planten de duinen hebben bereikt ?)

Tot zover onze reactie. Graag reacties op dit nieuwe voorstel. Is het de moeite waard in kleine groep dit eens uit de proberen en eens te oefenen in het onderscheiden van ecotopen? Is het verstandig op het vindplaatsetiket niet alleen de coördinaten maar ook het ecotoop te vermelden?

Literatuur:

Bal, D. e.a., 1995. Handboek natuurdoeltypen in Nederland. - Rapport IKC Natuurbeheer, Wageningen, nr. 11: 1-408.